

# RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE  
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:  
CLUJ,  
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:  
Protoiereu DUMITRU ANTAL

## CONFERINȚELE RELIGIOASE

ale Universității populare dela Mănăstirea Neamțului

Sunt 7 ani de când cercul de studii social creștine „Solidaritatea“ a deschis în fiecare vară la Mănăstirea Neamțului din Moldova, o universitate populară, în care din 8 Iulie până la 6 August se țin o serie de 20—25 prelegeri ținute de preoți, profesori și scriitori, cu subiecte de știință, viață și istorie religioasă. Iată interesantele subiecte din acest an:

8 Iulie, d. prof. dr. St. Bogdan: Opera culturală a Bisericii ortodoxe.

9 Iulie, d. prof. S. Ionescu: Valorile cultural-sociale ale creștinismului.

10 Iulie, preot dr. C. Dron: Evangelia și Societatea.

12 Iulie, d. Șt. Meteș: Biserica ortodoxă din Ardeal focar de cultură.

14 Iulie, d. Gh. Lungulescu: Creștinismul și muncitorimea română.

15 Iulie, d. prof. Tib. Crudu: Cultura națională și biserica ortodoxă.

16 Iulie, d. prof. Teodor N. Popescu: Creștinism și cultură.

18 Iulie, d. prof. arh. Iuliu Scriban: Creștinismul și disciplina socială.

20 Iulie, d. prof. Gh. Bogdan-Duică: Rolul cultural al celor două biserici naționale.

21 Iulie, d. prof. Vintilescu: Creștinism și misionarism.

22 Iulie, d. prof. N. Cartoian: Ortodoxism și influențe populare mistice.

23 Iulie, d. prof. St. Berechet: Influențe ortodoxe în concepțiile de drept.

25 Iulie, pr. T. Chiricuță: Valorile ideale în creștinism.

27 Iulie, d. prof. I. Savin: Creștinismul față de cultură și civilizație.

29 Iulie, d. prof. D. Boroianu: Dreptul creștin și dreptul civil.

30 Iulie, P. S. Episcop Lucian: Subiect rezervat.

1 August, d. N. Russu Ardeleanu: Regimul cultelor în România.

3 August, d. prof. Bulacu: Creștinismul și pedagogia.

4 August, d. prof. Popescu-Prahova: Influențele creștinismului asupra Dreptului.

5 August, Arh. Gv. Leu: Ortodoxia și sectele.

6 August, d. prof. dr. St. Bogdan: Rostul învățământului superior teologic și închiderea cursurilor.

Numai din înșirarea conferințelor ce se vor ținea se poate vedea ce importantă activitate desvultă această universitate populară și ne îndurerează faptul, că depărtarea și legarea prea tare de glie a preoțimii noastre nu poate da puțință măcar unui grup de 5 sau 10 preoți din eparhia noastră, să le asculte, ca îmbogățiți cu noi cunoștințe și entuziasm misionar să poată renaște activitatea misionară și de educație religioasă a credincioșilor noștri. Majoritatea preoțimii noastre trăiește prea izolată de mișcarea intelectuală religioasă și prea puțin o preocupă chestiunea reinprospătării cunoștințelor teologice și înmulțirea lor, ca apoi să le folosească în activitatea sa pastorală. Nu numai că nu cetesc cărți sau reviste religioase dar de cele mai multeori abea răsfoiesc această foaie și foarte rar cărțile de morală și dogmatică învățate la teologie. Ne este rușine să spunem că unii nu citesc nici sf. Scriptură în afară de evangheliile utreniilor și liturghiilor. Lipsiți

de astfel de preocupări nu e mirare că-și rustifică concepția de viață, idealismul și-l ruginesc și-l înlocuiesc cu materialismul lacom al zilelor de acum. Ce educație pot da astfel pe preoți păstoriților lor dacă slujba și predicile le sunt nesincere și'n contradicție cu faptele lor de toate zilele? Iată gândurile ce mi-au venit în minte în legătură cu regretul de a nu putea participa o parte din preoții noștri la aceste prelegeri. Pentru a umplea măcar cu ceva acest neajuns și ca să putem profita cel puțin cu o părțică din cele ce s'au vorbit și se va vorbi, din relatările ziarelor vom reproduce conținutul lor, cu ideile principale.

Inaugurarea prelegerilor s'a făcut în ziua de 8 Iulie premerse de un Te-Deum oficiat de P. Sf. Sa Episcopul Nicodem starețul mănăstirii, înconjurat de mai mulți preoți.

În fața unui public ales și numeros dl prof. *Dr. Ștefan Bogdan*, președintele Solidarității, a deschis seria conferințelor, vorbind despre: „Opera culturală a Bisericii ortodoxe“. Mai întâi a arătat marelui ei rol în păstrarea legii și graiului strămoșesc fiind cea dintâi împrăștiătoare de cultură și de slovă tipărită unui neam care a avut atât de îndurat în viața sa. Biserica își menține și azi rolul de educator, căci familia, școala și celelalte instituții sunt factori trecători de pregătire ai majorității oamenilor. Biserica influențează prin sfânta menire ce o are de a veghea asupra sufletelor dela naștere până la moarte. Rolul ei în viața noastră s'a dovedit todeauna capabil să precumpănească și atunci când în adevăr a depășit influențele celorlalți factori. Conferențiarul a insistat asupra rolului ce-i incumbă mai ales azi bisericii pentru grăbirea unificării sufletești a românilor de pretutindeni. Descrie apoi defectele dezastruase ale materialismului care a coborât nivelul moral și social al maseilor și arată lupta începută de acest cerc de studii, care împreună cu slujitorii bisericii urmărește scopul bine precizat al culturalizării moralizătoare a poporului românesc. După izbândirea idealului național, trebuie să urmeze o epocă de consolidare prin credință și morală. O țară și un popor fără credință și morală e condamnat

să piară mai curând sau mai târziu. Pentru realizarea acestei opere a bisericii noastre, conferențiarul a preconizat o serie de mijloace cari pot porni din o colaborare serioasă și activă între preoți și laici, ca să răspândească un val de credință adâncă și de moralitate practică în toate straturile societății.

d. a.

## Isus umblă pe mare.

Mt. 14, 22-33; Mc. 6, 45-52;  
Ioan 6, 15-21.

De 5 ore Apostolii luptau din greu cu furia valurilor. Nu odată, corăbioara cu care părăsiseră ținutul Betsaidei era să se răstoarne. Se apropia ora 3, începea a se crepa de ziuă și Capernaumul nu se zărea. Cel puțin dacă Mântuitorul ar fi fost cu ei. Îl așteptau cu toții, în el punându-și toată nădejdea. Ajutorul le sosi într'o formă minunată în suprema clipă de încercare. Iată ce ne spun evangheliștii despre această nouă acțiune a lui Isus: „Era târziu noaptea, când corabia era în mijlocul lacului iar Isus se ruga încă pe munte. El văzu munca lor, căci aveau a lupta cu vântul, care le era înpotrivă — și veni la ei cam într'a patra straje, umblând pe mare. Ei văzându-l umbând pe valuri, crezură că este un duh, și se spăimântară. Pe când îngroziți strigau, El le vorbi zicând: „Nu vă temeți, eu sunt“. Se urcă apoi în corabie și vântul se opri“.

1. Ce cale minunată apucă Isus spre ai săi! 2. Pentru ce oare? 3. Ce învățătură putem scoate din această nouă minune.

I.

Era deja în a patra straje, către 3 ore dimineata. Ce tristă înfățișare puteau avea Apostolii istoviți de atâta strădanie. Era supremul moment ca Isus să le sară într'ajutor. Iar când el voiește să vină la ai săi, găsește și drumul cel mai apropiat, nimic nu i se poate opune, nimic nu-l poate despărți de cei iubiți ai Lui. Cu această ocazie veni călcând măiestros pe valuri. Apa se făcu cale bătătorită pentru divinele lui picioare.

Cum fu așa ceva cu puțință? Cu voința Lui, divinul corp se subtrase legii greutateii.

Precum după înviere se subtrase legilor naturii.

Cât de mult ar fi trebuit să se bucure Apostolii văzând ajutorul, care avea să-i salveze. Și totuși pentru câțiva timp nu. Spaima a alungat din suflete bucuria, iar strigătele de groază se întreceau cu mugetul furtunei. Acest fapt ne dă posibilitatea a cetii în sufletele lor.

Atât de mult s'au învățat, în urma oboselii și grozăviilor nopții, încât la început nici n'au cunoscut pe Isus, văzându-l umblând pe mare, cu toate că în atâtea rânduri le dăduse dovezi despre puterea lui Dumnezeuască. Nu îndrăsniră a spera că El vine să-i salveze, crezură mai curând a fi un duh. Cât de puțin credincioși fură: Cât de încet învățau a privi în măiestrul lor nu numai natura omenească, ci și puterea divină. Cu câtă răbdare, în schimb, îi îndruma Mântuitorul spre credință, speranță și iubire. Iată-l și de astădată, răspunde strigătelor lorperate cu cuvintele: „Nu vă temeți, eu sunt“.

Abia acum disperarea celor din corabie se prefăcu în bucurie; măiestrul iar le apărea în măriimea în măriimea și puterea Lui nepătrunsă. Acum vedeau cât de bun este El. Erau iar tari în credință, mai tari decât ori când până atunci, Căzură în genunchi în fața lui și se rugau zicând: „Tu ești cu adevărat fiu al lui Dumnezeu, pe tine și marea Te ascultă.“

## II.

Pentru ce apucă Isus pe o cale atât de minunată, pentru a-și salva ucenicii săi? Făcu acest lucru din două motive și anume: din bunătațe și din înțelepciune.

Din bunătațe fiindcă voia să le vină cât mai curând în ajutor Apostolilor săi. Unde-i necazul mai mare, acolo este El mai aproape.

Din înțelepciune: Cei atât de puțin ajutoși, cei cari prin propriile lor puteri nu se puteau descurca, din nou trebuiau să constate, că în măiestrul lor le este mântuirea. Ei trebuiau întăriți în credință, iar acest moment de grea încercare era cât se poate de potrivit.

Acest nou act al puterii lui divine avea să câștige și mai mult pentru sine pe aceia cari au avut curajul cu câteva zile în

urmă să mărturisească: „Doamne la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții de veci, noi am crezut și cunoscut, că Tu ești Hristos fiul lui Dumnezeu“ (Ioan 6, 69—70).

Prin ce a putut ridica pe acei simpli pescari pe atari culmi ale credinței nădejdei și iubirei, dacă nu prin ruga înălțată pe munte și prin ajutorul minunat de pe mare într'o clipă decisivă. Pe cei puțin credincioși voia să-i întărească în credință, pe cei atât de sperați în lupta cu puterile naturii, să-i umple de nădejdi, pe cei săraci în iubire, să-i îmbogățească.

## III.

În acest scurt referat evanghelic, creștine, ai un nou exemplu, din care poți vedea, că Isus nu-și părăsește pe ai săi, că știe să-i ajute și într'o formă supranaturală. Ori nu este Isus acelaș cel de ieri, de azi și mâne!

Precum odinioară după o noapte de o groază apăru apostolilor, ca liman al suferințelor, astfel și azi vine unde este lipsă, și întinde ajutorul său în cazuri cari corăspund scopului fixat de înțelepciunea divină!

Fie furtună, fie întunec de mormânt, El vine; poate întârzi, fiindcă are să vegheze asupra ta, dar vine. Pentru aceea, nu da loc nici necazului, nici amărăciunii, nici descurajării în sufletul tău. Ai face mare nedreptate în acest caz Mântuitorului tău, care ziua și noaptea este alături de tine.

Nu te-ai rușina ca și Apostolii când venind te-ar găsi amărat și sperat, un învins al vieții? Ai mai fi poate și în pericolul de a nu-l cunoaște, când ar veni precum tu nu-l aștepti. L-ai crede un duh din alte lumi, și te-ai putea depărta de El.

Mai bine crezi în El. Salvarea ți-o vei găsi în bucuria ce o simți nădăjduind în ajutorul Lui.

Iată este necesar și înțelept lucru să ne lăsăm cu totul în voia Domnului. Contrariul ar fi cea mai mare nebunie. Ori n'ar fi nebunie a-l părăsi pe acela, care dădu dovada, că este veșnica înțelepciune și putere, binele și iubirea absolută.

Necondiționata supunere Lui, și în furtună și vreme de răstřiște. Contrariul e o nedreptate, când El este și rămâne iubirea

intrupată. Pentru acest atribut vorbesc și cuvintele și faptele Lui. „Nimeni n'au arătat mai multă iubire, decât acela care și-a dat viața pentru prietenii săi. La aceeași concluzie ajungem și când ne examinăm propria-ne viață. Vom putea nega, că nu suntem altceva decât un monument al iubirii și harului său? De câteori luntrea vieții noastre nu s'ar fi zdrobit, dacă mâna Lui puternică nu ne-ar fi ocrotit. O permanentă încredere în mântuitoriul să ai tu creștine, El singur veghează pașii tăi ziua și somnul tău noaptea, se roagă, precum pe țărmul lacului Geuzaret s'a rugat pentru ucenici, va veni să-ți cârmuiască luntrea vieții când vei fi mai încercat de ispite, s'o îndrume spre malul fericirii vecinice, precum veni la Apostoli în zori de zi umblând pe valuri, când nădejdea de a supraviețui furtunei le pieri din suflet.

M.

## Biserica ortodoxă din Cluj.

— O pagină din trecutul ei —

de Dr. SEB. STANCA

I.

După înființarea Eparhiei ortodoxe române a Clujului, și inactivarea ei în toamna anului 1919, cea dintâi grijă a conducătorilor bisericii a fost să restaureze mica bisericuță, singurul loc de închinare al Românilor ortodoxi din Cluj. Biserica aceasta sub regimul trecut lipsită de orice sprijin, ba chiar urgisită de organele regimului unguresc și de celelalte neamuri din Cluj, a stat umilită și retrasă în marginea orașului și cu încetul haina i-s'a învechit și sfărțicat.

Inițiativa P. S. Episcop Nicolae al Clujului a aflat răsunet viu în sânul credincioșilor noștri și mai ales a societății ortodoxe a femeilor române în frunte cu regretata prezidentă a filialei din Cluj, doamna Rosette Petala, și în scurtă vreme locașul acesta sfânt a fost înnoit, servind în condițiile sale prea modeste și ca biserică episcopescă a episcopiei Clujului. Cu prilejul restaurării s'a aflat în turnul bisericii un memoriu, alcătuit la 4 August 1877 de fostul paroh și protopop al Clujului, Vasile Roșescu, și așezat aci cu prilejul reparării bisericii în anul 1877. Memoriul este un document de o mișcătoare sinceritate a zeului acestui preot ortodox, dar și o mărturie vie a mizeriei și a nevoilor cu cari aveau să lupte bielele biserici ortodoxe din Ardeal până în zilele noastre.

Bisericuța actuală din Cluj a fost zidită la 1795. O mărturisește o notiță a preotului Ilie Fulca dela 1803, pag. 111 a Liturgierului tipărit la 1797 în București.

— „Tuturor cărora se cuvine a ști arăt că această sfântă biserică neunită din Cluj sau făcut în zilele împăratului Franciscu a Romei și al Ardealului prinț în anul 1795 și întâiu preot eu am fost, care întâi eu am slujit Sf. Liturgie întrânsa cu toată inima în frica Dumnezeirii, luând mulți tămăduire și m'am transfereluit în Bălgrad în fundușul meu“. — Cluj, 25 Aug. 1803. — *Ilie Fuleavici*.

Despre existența unei biserici ortodoxe în Cluj înainte de acest dat nu avem date precise. Ne spune însă memoriul protopopului Roșescu, că înainte de 1795 a existat o biserică veche de lemn, care în cursul vremii s'a dărâpanat. Bătrânii de 70—80 ani Ilie Tăușian, Ilie Căpușian și Dimitrie Stânga din Cluj i'au povestit despre biserica aceasta de lemn, care la 1795 a făcut loc bisericii actuale zidită din peatră.

Urmă despre existența unei parohii ortodoxe române în Cluj avem la anul 1727, când funcționa ca protopop preotul Toma.

În „Arhivul“ lui Cipariu (p. 21) se publică o diplomă a lui Mihai Viteazul din 1600 prin care se regulează un litigiu între două sate din țara Făgărașului. Diploma a fost concipiată în limba slavonă. A fost tradusă în românește la 3 Iunie 1727 în Cluj de către protopopul Samuil din Bistra, protopop Toma dela Cluj și popa Ion dela Baia de Abrud din Roșia.

Dacă la 1727 era în Cluj un protopop, fără îndoială că trebuia să aibă și biserică și credincioși și jurisdicție protopopească.

La 1733 acest protopop nu mai există. Conscripția lui Clăin din anul acesta amintește în Cluj numai zece Români, fără preot.<sup>1)</sup> Aceste zece familii, dacă de fapt au fost numai zece, au fost ortodoxe, deoarece gr.-catolicii erau înglobați la rom.-catolici și depindeau de vicariul Stefan din Cluj, a cărui jurisdicție se întindea peste jud Cluj, Someș și Năsăud.<sup>2)</sup>

Conscripția din 1750 nu pomenește nimic de Români din Cluj, iar cea din 1760—62 amintește de 6 familii unite și 17 neunite.<sup>3)</sup>

Acești Români puțini au moștenit dela înaintașii lor bisericuța de lemn, care lipsită de preot și de sprijinul necesar s'a ruinat.

Venind apoi la anul 1792 preot la Cluj Ilie Fulea, acesta reinvie ortodoxismul amorțit de aici și rezultatul este, că pe ruinele bisericii de lemn se ridică o biserică de peatră cu hramul Pogorârea Sfântului Duh. Cea dintâi liturgie a slujit-o preotul Fulea în ziua de Crăciun 1796.

Memoriul protopopului Roșescu spune că această biserică a fost zidită de poporul românesc din Cluj cu ajutorul Românilor din patrie și mai ales a celor din Brașov și din țara românească. Clujenii au contribuit cu lucrul mânilor și cărașitul, brașovenii au contribuit la înfrumșetarea bisericii, iar Dimitrie Stânga a fost trimis în țara românească, de unde a adunat bani pentru biserică din Cluj.

<sup>1)</sup> Transilvania 1898 p. 172.

<sup>2)</sup> V. Șotropa „Istoria școalelor din Năsăud“ p. 271.

<sup>3)</sup> Dr. V. Cioban p. 22.

— „Precum nu se poate întuneca lumina soarelui — spune memoriul — așa nu se poate întuneca și combate adevărul că Românii aduși de împăratul Traian în Dacia la 105, ca creștini de religia dreptcredincioasă au avut și au edificat biserici în toate satele și cetățile, așa și în Cluj, dar vitregia timpului le-au stricat și documentele le-au ars“.

Edificarea bisericii a fost concesionată de forurile civile ale orașului, ceace se vede din cererea dela 1797 a reprezentanților bisericeii, în care cerere se spune, că — „dupăce cu ajutorul lui Dumnezeu s'a terminat edificarea bisericii concesionată de forurile superioare, s'a și săvârșit serviciu întrânsa și anume în sărbătorile Crăciunului trecut (1796)“. Reprezentanții parohiei Ioanache Marodin și Constantin Ioan cer deci să li-se dea slobozenia convenită pentru serviciu. Prezintă cererea la guvernul din Cluj în 9 Ianuarie 1797, iar acesta le-o aprobă în 16 Ianuarie 1797 sub Nr. 373.<sup>1)</sup>

La 1 Ianuarie 1799 preotul Ilie Fulea publică pe ușa bisericii rânduiala serviciului divin, astfel:

1. Dela 15 Aprilie — 1 Sept. utrenia la 6 ceasuri dimineața, sf. liturgie la 8 și vecernia la 4 ceasuri. Vecernia în zile de lucru la 6 ceasuri.

2. Dela 1 Sept. — 15 Oct. utrenia la 7 ceasuri, sf. liturgie la 9 ceasuri.

3. Dela 15 Oct. — 15 Februarie utrenia la 7 ceasuri și jumătate, sf. liturgie la 9 și jumătate, vecernia la 4 ceasuri, în toate zilele.

4. De'a 15 Febr. — 15 Apr. aceeași rânduială ca dela Nr. 2, adică dela 1 Sept. 15 Oct.

NB. Rânduiala sf. Post, după vremea Paștilor se va urma.

La sf. Paști: La 2 ceasuri se va trage clopotul, la trei se iașă cu Invierea, la 8 sf. liturgie și vecernia la 3 ceasuri.

<sup>1)</sup> Nr. 373. Resolutio. Illis qui re ipsa disuniti fuerunt et sacramentis apud Unitas Ecclesias uti non sunt Templi Disuniti frequentationem et sacrarum administrationem admitti resolvitur. E Regio de Princ. Transilvaniae Gubernio, Claudiopoli die 16-a Ianuarii 1797. Estradat per Mihaele Orosz secr.

(Va urma)

## Legea pentru regimul general al cultelor

### Dispozițiuni finale.

Art. 51. — Toate cultele sunt datoare a-și pune în concordanță statutele lor de organizare cu dispozițiunile legii de față, în termen de un an dela publicarea regulamentului ei de aplicare, înaintându-le Ministerului Cultelor spre aprobare și confirmare prin decret regal dat în baza unui jurnal al Consiliului de miniștri.

Aprobarea are de scop a constata că în

statute nu sunt dispozițiuni contrare legii.

Modificările ulterioare în statutele de organizare se vor face cu aceeaș procedură.

Art. 52. — Situația juridică a bunurilor bisericești, aflate dincolo de frontierele Statului român și cari aparțin cultelor din țară, precum și a bunurilor din țară cari aparțin cultelor din afară, va fi determinată prin convențiuni speciale.

Art. 53. — Drepturile recunoscute comunității baptiste prin jurnalul Consiliului de miniștri Nr. 2.680 din 21 Noemvrie 1927 se mențin.

Statutul comunității baptiste, aprobat prin acest jurnal, va fi pus de acord cu dispozițiunile legii de față și înaintat Ministerului Cultelor pentru o nouă aprobare.

Art. 54. — Ministerul Cultelor va stabili și decreta, în termen de șase luni dela promulgarea legii, normele după cari cultele cari nu au organizațiune ierarhică — mozaic și musulman — urmează să procedeze pentru întocmirea statutului lor de organizare.

Organizarea cultului mozaic se va face astfel ca aderenții acestui cult dintr'o localitate să constituie o singură comunitate, menținându-se cu organizația lor deosebită comunitățile spaniole din Vechiul Regat și cele ortodoxe din Transilvania.

Art. 55. — Până la întocmirea și aprobarea statutului de organizare al cultului mozaic și până la alegerea unui reprezentant religios, conform acestui statut, reprezentantul cultului mozaic în Senat va fi tot reprezentantul religios al Uniunii Comunităților evreești din Vechiul Regat.

Art. 56. — Toate bunurile, mobile sau imobile, afectate unei instituțiuni întreținute de cultul mozaic, aflate astăzi pe numele unei persoane fizice sau societăți particulare, trec de drept și fără îndeplinirea nici unei formalități în stăpânirea comunității mozaice respective, din ziua constituirii acesteia ca persoană juridică.

Mutațiunile acestea de proprietate sunt scutite de orice taxe.

Tribunalul situațiunii locului va constata dacă dispozițiunile cerute de lege sunt îndeplinite. Aceasta le cerea președintelui comunității respective.

Dispozițiunile cuprinse în acest articol se referă și la bunurile mobile și imobile

afectate parohiilor reformate (calvine) și evanghelice-luterane de pe teritoriul Vechiul Regat, cu excepția celor puse sub sechestru în timpul războiului (1916—918).

Art. 57. — Dispozițiunile din această lege privesc și biserica ortodoxă întrucât nu sunt contrare legii speciale de organizare a acestei Biserici.

Art. 58. — Un regulament întocmit de Ministerul Cultelor va desvolta și lămuri în amănunt principiile și dispozițiunile acestei legi.

Art. 59. — Toate legile, statutele, regulamentele, ordonanțele și dispozițiunile de orice natură în vigoare înainte de promulgarea legii de față, ori contrare ei, sunt și rămân abrogate.

Această lege s'a votat de Senat în ședința dela 31 Martie anul 1928 și s'a adoptat cu majoritate de una sută patruzeci voturi, contra opt.

Președinte,

(L. S. S.). **Const. I. Nicolaescu.**

Secretar,

**Al. M. Alimănescu.**

— „D-ta, mătușă Ileană, ai să pui pe marginea drumului... (cam prin cutare parte) ...trei cireși! Ai să ai mare pomană. Bodaproste ți-or spune mulți drumeți osteniți de cale, ce s'or odihni la umbra lor“.

— „D-ta, moș Gheorghe, ai să altuești pădurețul din fundul grădinei d-tale; crenguța de măr bun ai s'o iei dela mărul domnesc din fața casei mele. Ai să faci apoi la vară o răsadniță și de acum într'un an, toată partea grădinei d-tale dinspre Vasile a Vătăjitei, să aibă pe ea în rânduri ...pomșori, din cari mai târziu, au să se îndulcească nepoții ce-i ai din mila Domnului, dela fata cea mai mare“.

Și cu fiecare an, se adauga un număr de pomșori în sat, sau pe marginea drumului. În zilele cu arșiță mare de cuptor, umbra livezilor da răcoare și puteri de muncă omului de acolo.

Astăzi acest sat se poate chema cu drept cuvânt, „regele sa'elor noastre moldovenesti“.

Di-ar trece un străin din orice țară pe aici, — nu ni-ar fi rușine, cum ni-ar fi di-ar trece prin atâtea altele, în care nu găsești măcar un sălcâm în fața caselor, ce-ți par pustii în timpul verilor.

Binecuvântate și pline de adevărată înțelepciune dumnezească, au fost canoanele date de acel preot, care a înțeles, că a sădi un pom în grădină, sau la marginea de drum, este tot așa de primit înaintea lui Dumnezeu, ca și a împlini alte osebite canoane bisericesti.

(Din „Solia Moldovei“)

Gh. Christescu

## Canoane binecuvântate

Cunosc în ținutul Fălticenilor un sat umbrat de frumoase livezi; un colțisor de rai, pe care l-am dori pretutindeni în țara noastră.

Din una în alta, stând într'o seară de vorbă cu un bătrân dascăl ieșan, — iată ce-mi istorisește despre întemeierea acestui sat:

La început câteva case zvârlite pe o coastă răpoasă și stărpă. Oamenii erau săraci lipiți pământului. La o vreme, vine și se așază între ei un preot. Își face și el o căsuță și începe să păstorească acest mănunchieș de creștini.

Săptămâna mare. E cel dintâi an al părintelui în sat. Timp de întoarcerea gândurilor de pe drumurile greșelilor. Înspre căsuța preotului, pâcuri, pâcuri, s'abat la spovedanie moșnegi gârboviți de ani, bătrâne aduse de șele, cu nepoții de mână, bărbați și femei tinere.

Li-se citește molitfa la toți odată în tinda casei, și apoi câte unul călcând în vârful picioarelor, deschid încetșor și cu smerenție ușa și intră în odaia părintelui la mărturisirea păcatelor.

Știa numai cugetul Sf. sale păcatele păstoritorilor săi.

Le da felurite canoane — lumânări și unt-delemn la biserică, metanii, dar cele mai desc, erau date în acest chip:

— „Tu ai să răsădești un pom la fântâna din sus de sat!“



**Știre personală.** *P. S. Sa Episcopul Nicolae restabilindu-se din boala grea care îl încercase în vremea din urmă, a plecat Marți dimineața, pentru reconvalescență pe timp de 14 zile la Gurariului.*

**Mulțumită publică.** Subsemnatul în numele Consiliului parohial ort. rom. din colonia Principele-Mihai, exprimă cele mai vii și călduroase mulțumiri mai jos notaților donatori, pentru obiectele donate bisericii noastre: 1. P. S. S. Episcopul Nicolae Ivan, un antemis. 2. Ven Cons. Eparh. al Clujului, un Apostol. 3. Bis. ort. rom. Stoiceni, un rând de odăjdii complete, o Evanghelic și un Evhologiu. 4. Bis. gr.-cat. Poiana-Porcului, un felon, o cădelniță și o steluță. 5. Bis. ort. rom. Suciul-de-jos, un stihar, o steluță, o linguriță, un disc și procovețe. 6. Bis. ort. rom. Dobricul-Lăpușului, un potir aurit. 7. Bis. ort. rom. Vima-mare, un potir uzat. 8. Bis. ort. rom. Co-

steni, un disc și un felon uzate. 9. Bis. ort. rom. Cupșeni, un patrafir. 10. Bis. ort. rom. din Rohia, un rând de odăjii complete cu excepția stiharului. 11. Bis. ort. rom. Făurești, o cădelniță și o cruce de metal. 12. Bis. ort. rom. Ciocotiș, doi prapori vechi scoși din uz. 13. Bis. ort. rom. Berința; un penticoster vechiu. 14. Bis. ort. rom. Cărbunar, un stihar și un rând de odăjii negre uzate. 15. Familia notarului Ștefan Bărbosu din Suciul-de-sus, 2 prapori noi, 7 iconițe, un calendar bis. pe toți anii și reg. de contabilitate. 16. Dna preoteasă Todosia Cupșa văd. Nadiș I. din Costeni, un evhologiu. — Principele-Mihai, la 9 Iulie 1928. *Pr. Valeriu Bărbosu*, preș. cons. parohial.

**Cum ni-se va duce vestea în lume.** Intre operele mari cinematografice ce sunt în lucrare la casa de filme „Ufa” din Germania cu cei mai reputați artiști în curând se va turna și filmul „Manolescu, regele aventurierilor”. Ziarele adaugă: „filmul va fi unul dintre cele mai importante din viitoarea stagiune. Documentele care se găsesc acum în mâinile poliției internaționale vor servi să reconstituiească viața și aventurile extraordinare ale faimosului excroc mondial”. Dacă printr’un excroc mondial vor fi făcuți cunoscuți străinătății, nu e mirare că n’om avea nici un credit moral sau material.

**Miros de copoi.** Din încredințarea On. Minister al cultelor și artelor, domnul inspector general *M. Vlădescu* s’a deplasat în comuna **Ardusat**, județul Satumare, pentru de a constata absoluta necesitate de a înființa acolo o parohie ortodoxă — pe seama celor 53 familii ortodoxe, trecute încă în 1924 la ortodoxie — cari sunt administrați de părintele Ștefan Gheție dela o îndepărtare de peste 30 klm., deoarece mai aproape nu avem aci preot ortodox. Mare ni-a fost mirarea, că au mirosit?? venirea inspectorului — și pe teren, așa așteptând protopopul unit Iosif *Patachi* (?) și preotul local unit Liviu Sălăgian cu o samă de intelectuali — cari toți credeau, că vor face vr’o defectiune în tabăra ortodoxă — și vor zădărnici înființarea parohiei ortodoxe. Dar s’au înșelat amar. Avem deja loc de zidire, avem pământ și acum să furnizează 70 mii cărămidă pentru zidirea bisericii — și incurând vom avea și un păstor harnic.

**Dintr’o scrisoare din Suedia.** Funcționarii publici sunt reputați în toată Europa pentru conștiinciozitatea, demnitatea și corectitudinea cu ca-

re-și îndeplinesc datoria. Numărul lor nu este mare, iar numirile în funcțiuni se fac cu mare băgare de seamă și numai după ce se obțin referințe complete despre postuland. După război numărul funcționarilor statului a sporit foarte puțin, iar sinecurile, adevărata calamitate a bugetelor, adică indivizi cari să incaseze lefuri grase fără să presteze servicii, sunt necunoscute. Aproape nu se cunosc cazuri când funcționarul a primit mită, tot așa de necunoscute sunt acelea când cineva și-a permis să ofere mită. Acelaș lucru, în ceea ce privește deturnările și furturile de bani publici, ca și inexistente în Suedia.

**Reforma religiunii mohamedane.** Turcii cuprinși de moda reformelor și modernizarea vieții lor publice, proiectează și înnoiri religioase. Așa o comisiune universitară a prezentat facultății de teologie islamică din Constantinopol un raport prin care recomandă adaptarea principiilor democratice și perfecționarea religiei, fără a o atinge în caracterele ei esențiale. Ei propun: Să permită intrarea în moscheie încălțați, fără a mai lăsa afară păpușii și în schimb să se asigure întreținerea și curățenia moscheielor. Folosirea limbei turce la rugăciunile ceremoniilor și pentru jurăminte. Modernizarea serviciilor religioase prin întrebuițarea instrumentelor muzicale și adoptarea muzicii religioase moderne.



## PARTEA OFICIALĂ



Nr. 249—1928.

### CONCURS

1—3

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a *Măguri*, jud. Cluj, cu 1474 credincioși, se publică concurs cu termin de 30 zile, socotit dela dela data primei publicări.

Venitele sunt: 1. Casă parohială cu supraedificate; 2. Salariul legal dela Stat; 3. Sesiune parohială, de munte, neîntregită încă; 4. Drept de pășunat și pădure după 42 de părțile; 5. O zi de lucru și o mierță de bucate conform uzului; 6. Stola după împrejurări.

Candidații își vor înainta actele cuvenite, în termin, la acest oficiu și după încunoștiințarea prealabilă, se vor înfățișa și în parohie.

Cluj, la 9 Februarie 1928.

Protopop: *Nicolae Vasii*.

Nr. 320—1928 ppesc.

## CONCURS

1—3

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a *Iad*, cu filia *Dorolea*, protopopiatul *Bistriței*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renașterea*.”

Parohia are 352 suflete în materă și 274 în filie.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: 1. Casă parohială, supraedificii corăspunzătoare și în stare bună. 2. Sesiune parohială 26 jug. în materă și 15 în filie, arător-fânaș și pășune precum și folosirea cimiterului dela biserica din filie. 3. Salar preotesc dela Stat conform cvalificației. 4. Dela fiecare familie, a cărei cap este trecut în lista parohială, o zi de lucru. 5. Stolele îndatinate. 6. 40 metri lemne din pădurea comunală, tăiate și aduse la locuință.

Reflectanții la acest post își vor trimite cererile susținute cu documentele regulamentare și cu incuviințare arhierească, că pot concura, oficiului protopopesc ort. rom. din *Bistrița* și cu incuviințarea prealabilă din partea acestuia se vor putea prezenta și în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

*Bistrița*, la 5 Iulie 1928.

Oficiul protopopesc ort. român în conțelegere cu Consiliul parohial.

*Grigore Pletosu*, protopop.

Nr. 65—1928 par.

1—3

## CONCURS

Pentru ocuparea postului de *cântăreț* al parohiei ortodoxe-române *Coronca*, protopopiatul *Târgul-Murăș*, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „*Renașterea*.”

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1.  $\frac{1}{2}$  jugăr intern. 2. Opt (8) jugăre pământ cultivabil. 3. Lemne de foc și  $\frac{1}{3}$  din venitele stolare.

Dela reflectanții la acest pot se cere: să organizeze cor bisericesc cu copiii de școală și cor cu adulți pentru înmormântări; să se prezinte înainte de alegere la biserică, spre a fi ascultat de popor.

Cererea de concurs e a se înainta ofi-

ciului parohial în termenul precis, însoțit de: a) Carte de botez. b) Certificat de pe ultimul an școlar. c) Diplomă de cântăreț. d) Certificat de bună purtare, dela parohul său.

La acest post este preferit un învățător, versat în ale muzicii vocale eventual și instrumentale, care ar putea ocupa postul al 2-lea dela școala primară de Stat din localitate.

*Coronca*, la 3 Iulie 1928.

Consiliul parohial ortodox-român:

Președinte:

Secretar:

*Parteniu Matei*, paroh.

*Ioan Cristea*.

Nr. 371—1928.

3—3

## CONCURS

Pentru ocuparea postului de *protopop al tractului ortodox Dej* împreună cu postul de paroh al parohiei *Dej*, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „*Renașterea*.”

Retribuțiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură în casele parohiei.  
2. Venitele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului preotesc dela Stat.

3. Folosința sesiunii parohiale, ce se va da pe baza legii agrare.

4. Dotația protopopească dela Stat și eventual dela eparhie.

Concurenții îndreptățiți, conform regulamentelor în vigoare, își vor înainta cererile de concurs instruite cu documentele prescise Consiliului Eparhial în termenul indicat mai sus.

Concurenții din alte eparhii sunt datori să prezinte și act de învoire dela chiriarhul lor, că în caz de alegere și numire li se vor elibera literile dimisionale.

*Dej*, din ședința Consiliului protopopesc al tractului prot. ort.-rom. *Dej* ținută la 1 Iulie 1928.

*Zaharie Manu*,  
adm. prot., preș,

*Ioan Ciupe*,  
notar.

Nr. 4648.

„Aprobat” în ședința Consiliului Eparhial ținută la 2 Iulie 1928.

*Nicolae Ivan* m. p.  
Episcop.

*Laur. Curea* m. p.  
secretar eparhial.